

Čeština, která ti dá asi zabrat

1. Hmyz a úvodní opakování

s. 52 1A nejvíc, Nepřemýšlejte, hmyzu, kobyly, klíšťata (Pozn.: Je možné i opačné pořadí slov: klíšťata, kobyly.), milionů, obývá, uslyšíte, pyšní, nepíchně

1B přídavné jméno; **možné řešení:** vysokou – konec druhého řádku **1C** 1. živočich;

2. kobyly; 3. uslyšíte; 4. souřadná; 5. ouško;

6. prvenstvím; 7. krátce; 8. patřit; **tajenka:**

ČLENOVCI **2** zabývají, nazývají, sbírají, sífkou, plíží, třpytivé/blýskavé/blyštivé, plýtvání, mylný, využijí

s. 53 3 **podtržená slova:**

modře – dědy, hmyzu, pasu, potoka, kamenů, pulců, komárů; červeně – knihovnu, fotky, plošnice, zahradu, káď, vodu; žlutě – Čtete, prohlížíme, běhám, poznávám; **mřížka viz obrázek vpravo;** **tajenka:** hlava, hrud, zadeček

4A a) tykadlo (motyka dlouhou);

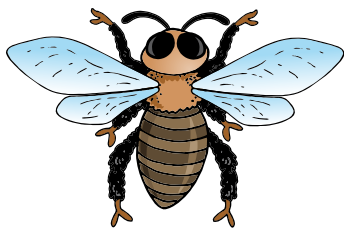
b) oko (blok obalila); **c)** noha (lano havarované); **d)** křídlo (kříd loni);

e) žihadlo (přičemž i had loví)

4B K hrudi je **vypřij**pojeno pohybové ústrojí: šest **nohou** a po dvou **křídlech** na každé straně. Na hlavě se **obn**achází článkovitá

tykadla a dvě velké složené **oči**. V zadečku je **přeu**/skryto **žihadlo**;

dokreslení včely viz obrázek:

s. 54 5A a) domácí – nemá předponu; **b)** lýtková – píše se s ý; **c)** poledne – není příbuzné s ostatními; **d)** hladce – není souznačné s ostatními; **e)** solnička – není zdobnělé; **f)** potěší – má jiný čas (budoucí); **g)** švábi – je jiného rodu (mužského); **písmena:** D, VÁ, O, CE, NI, TĚ, Š; **druhy hmyzu:** OVÁD, ŠTĚNICE

5B a) někoho rozčilovat; **b)** otevřít nepříjemné téma / vyvolat podrážděnou reakci; **c)** předstírat, že se mě to netýká **6A a)** ANO; **b)** NE; **c)** NE; **d)** ANO; **e)** ANO; **f)** NE; **g)** ANO; **h)** ANO; **i)** NE; **j)** NE; **k)** NE; **l)** ANO; **tajenka:** MRAVENEC BÝČÍ

6B býk – je velký, silný

s. 55 7A lístečky po řádcích: V prvohorách existovala **váš**ka s rozpětím křídel větším než **půl** metru. Ve chvíli, kdy se lýkožrout zavrtá do **ků**ry zdravého smrku, vyvalí se na něj **mý**za a tento nenápadný brouček zahyne. Včela žije na všech světadílech kromě **a**Antarktidy. Za život každá nasbírá nektar a pyl potřebný na **vý**robu necelé lžičky medu. Brouk svižník dělá čest svému jménu – patří k **nejsv**ýžnějším tvorům na planetě. Vyvine rychlost až 60 cm za sekundu, čímž více než stonásobně překoná délku svého těla. Pokud se mravenec nakazí chorobou, zdraví jedinci ho olížou, aby **slý**inami zneškodnili choroboplodné **záro**dky dřívě, než vypukne epidemie v celém mraveništi. Noční můry představují slibné sousto pro hmyzožravé netopýry, kteří je loví za letu. Protože však výborně slyší, mají šanci uniknout. (Pozn.: Toto byl bezchybný lístek.) Zatímco kobyly se řadí k **dra**vcům lovicím menší hmyz, obávaná nenasatná sarančata jsou **bý**ložravá. Chrobáci mají neuvěřitelnou **sý**lu, uzvednou až 4 000krát víc, než sami váží. Motýl má vysoce citlivé smysly, hlavně **čih**ch, hmat a zrak. Jeho sací ústrojí, nazývané **so**sák, je **obv**ykle stočené.

7B existovala **váš**ka (Pozn.: Jde o větu, v níž je v textu pravopisná chyba. Pokud by ji děti měly nejen podtrhávat, ale i psát, měly by napsat opravenou verzi se slovem vážka.) **7C** **slovo:** brouček;

věta – možné řešení: Ten tvůj bratříček je takový roztomilý brouček. **7D** **neu-věř-itelnou**

7E **možné řešení:** **v**íra, **d**ůvěra **8** **možné řešení:** Dospělé sluněčko naklade na list vajíčka, z nichž se do týdne vylíhnou larvy. Ty se během měsíce zakuklí a za další týden kuklu opustí jako noví dospělci.

2. Duchové, strašidla a nauka o slově

s. 56 **1A** d) **1B** útěk **1C** pořadí:
 útěk – 4, hádka – 5, spatření ducha – 2,
 varování – 6, úlek – 3, přivolání ducha – 1;
odpověď: AMULET

s. 57 **1D** b); **odpověď:** MATĚJ **2** 1. oči;
 2. panenka; 3. stodola; 4. obraz; 5. pavouk;
tajenka: ONDRA **3** **individuální řešení**
4 pověst, skutečnému, osobě, pohádce,
 nadpřirozené bytosti **5A** c)

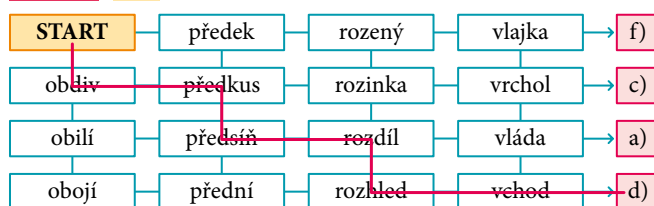
5B **individuální řešení**

s. 58 **6A** **možné řešení:** 1. ž – nožka;
 2. ou – soudek; 3. á – dárek; 4. ě – děrovačka;
 5. o – stolek; 6. ů – můstek; 7. a – kravička;
 8. č – zajíček; **tajenka:** BÍLÁ PANÍ **6B** **možné**
řešení: 1. nožka; 2. soudek; 3. dárek; 4. děrovačka;
 5. stolek; 6. můstek; 7. kravička; 8. zajíček; **možné**
řešení viz tabulka:

Vybrané slovo	Sloveso	Přídavné jméno
dárek	darovat	obdarovaný
stolek	stolovat	stolní
můstek	přemostit	mostní

7A pracuje se s textem d); mluví
7B promluvit, domluví, rozmluvit/vymluvit,
 zamluvily **8** pracuje se s textem c); **Rozhodně,**
prohlídku, oblečte, předpověď, Vyhnete,
nachlazení, základní, náhodou, oddělíte, Opustit,
nadlidský, výkon

s. 59 **9** **řešení viz obrázek:**

10 pracuje se s textem d); e) (nejjižněji,
 rozzářenou, bezzubá, nejjasnější, nejjistější,
 rozzlobit) **11** pracuje se s textem a); telefonátu,
 5 (objednali, Objevili, vějet, objemné, skvělé),
 3 (objednali, Objevili, objemné), 1 (poupravíme)
12 povědět, od|minulého, pod|vodní, neútné,
 Před|zrcadlem, od|rána, devětkrát, obědě,
 rozzlobím, bezúčelné

3. Cirkus a podstatná jména

s. 60 **1** **pravdivá tvrzení:** d), f), h); **jméno:**
 VILDA **2** **možné řešení:** a) celý; b) hlasitě;
 c) spal/dřímá; **přirovnání – možné řešení:** b) jako
 na lesy; c) spal jako dudek **3** **rčení:** Slyší trávu
 růst. Zahrávají si s ohněm. Nosí dříví do lesa.
 Malují čerta na zeď; **výstižné rčení:** Zahrávají si
 s ohněm. **4** popis

s. 61 **5A** **možné řešení:**

Malý velbloud na poušti
 trpí horkem velice,
 touží běžet do houští,
 lenořit tam nejvíce.

5B 1. rým; 2. verš; 3. hrdina; 4. dvojhlasku;
 5. básník; 6. tři; 7. čtyři; 8. sloku; **tajenka:**
 STRÍDAVÝ **5C** b) **6** spící muž; **popis –**
individuální řešení **7** **body:** typ vystoupení
 (o čem to bude), místo, datum, hodina, cena;
plakát – individuální řešení

s. 62 **8A** **označení úryvků číslicemi:** 3, 1, 6,
 5, 2, 4; **seřazený text:** Hoch o kriminální činnosti
 skryté pod rouškou cirkusu dosud nikomu neřekl,
 protože věděl, že je to to nejtajnější tajemství.
 Kdyby byl přistižen, že o tom mluví s civilem,
 skončil by na dlažbě. Ale Hance věřil. Bylo na ní
 něco výjimečného. A on měl takový zvláštní
 pocit – jen takové matné tušení –, že právě ona je
 možná osobou, která by mu byla ochotna pomoci.
 Když tak Hanka poslouchala detaily
 principálových plánů, nevěřila vlastním uším.
 Žasla. Byla zděšena. Byla pohoršena a zaskočena
 a zahoršena a poskočena. Chlapec tušil, že ji to
 ohromí, ale rozhodně nehádal, jaká bude její
 odezva. Slova, která Hanka nakonec vypustila
 z úst, byla vlastně to poslední, co očekával.
 „Musíme to zastavit,“ řekla totiž bez jediného
 zaváhání. **8B** **počet podstatných jmen:**
 3 (pocit, tušení, osobou), 5 (Hoch, činnosti,
 rouškou, cirkusu, tajemství), 1 (zaváhání),
 5 (Chlapec, odezva, Slova, Hanka, úst), 3 (civilem,
 dlažbě, Hance), 4 (Hanka, detaily, plánů, uším);
odpověď: KUDLŮV **8C** **slovo:** vůl; **přesmyčka:**
 lvů – 2. pád, číslo množné; **věta – možné řešení:**

Turisté se **lvů** vůbec nebáli. **9** pracuje se s textem a); kolem – střední rod; **možné řešení:** Odpoledne jsme se šli projít **kolem** rybníka. (předložka) Možná půjdu někdy **kolem**. (příslovce)

10A pracuje se s texty b), c), e), h), i); mák (**má** každý), dýka (**každý** kalendář), nota (jméno, **tak**), váza (**spává** zajíc), rak (dcera, **kdo**), máslo (**má** slona) (Pozn.: řešení hádanek: b) ř; c) ticho; e) mokrým; h) syn; i) nejdou zavřít dvířka ledničky.) **10B** máky, váze, dýku, notu, máslem, raci

s. 63 **11** pracuje se s textem d); kluky – rod mužský živ. -a, holky – rod ženský -y, rodiče – rod mužský živ. -e, ples – rod mužský než. -u, prostředí – rod střední -í, síně – rod ženský -ě, jídlo – rod střední -a, nápojů – rod mužský než. -e, ovoce – rod střední -e, prase – rod střední -ete, kůži – rod ženský -e, radost – rod ženský -i; **tajenka:** ŠUMÁK + NARCIS **12A** řešení viz obrázek (místo kroužkování slov je v obrázku využito modré a žluté podbarvení):

E	A	K	L	Á	P	Í
Ž	Ď	Ů	P	Ě	Ů	
Ě	P	Ř	S	Í	V	B
T	D	I	T	Š	E	E
E	U	S	R	Ň	C	C
Ř	Š	T	Ř	E	Ď	S

písmena: E, Í, P, Ň, S; vzor: PÍSEŇ

12B možné řešení viz tabulka:

Slovo	Kód	Věta
doupě	6M + sM	V doupattech žijí mláďata.
kořist	3J + žJ	Ke kořisti se blíží šelma.
pálka	7M + mJ	S pálkami se tenis nehraje.
pěvec	2J + mM	Kromě pěvce přišli i pianisté.

13 pracuje se s textem j); **možné řešení:** dva pytle sena, dva kanystry benzínu **14** manéži, klauni, smíchy, hlavami, obecnstvo, dojem

4. Škvíry a podstatná jména rodu středního a ženského

s. 64 **1** **doplnění textu:** že asi praskla žárovka (3 + 4 = 7), a přitom se dotýkala stěn (5 + 5 = 10), a pak uslyšela zakňourání (1 + 1 = 2), zavolala (4 + 7 = 11), a dokonce byla měkoučká (7 + 6 = 13), zněla odpověď (2 + 3 = 5); **písmena:**

F, A, R, T, E, K; **odpověď:** FRETKA; **slovo doplněné do textu O knize:** MAMINKA

2 d) **3** Matylda se trochu přikrčila a pak se úplně snadno protáhla škvírou celá.

s. 65 **4A** d) **4B** c) **5** **individuální řešení** **6** objevují se v ní kouzelné předměty, obsahuje fantazijní prvky, vyskytuje se v ní souboj dobra se zlem; **jméno:** RŮŽENKA

7 **individuální řešení** **8A** b) **8B** Cvakla jsem podruhé, potřetí, a zase nic. Pomyslela jsem si, že asi praskla žárovka nebo vypadly pojistky, když světlo nesvítí, a tak jsem se vydala poslepu směrem, kde jsem tušila výtah, a přitom jsem se dotýkala stěn. Po chvíli jsem na tu škvíru znovu narazila. Asi jsem obešla chodbu dokola. Ale tentokrát se mi zdála o něco větší než poprvé. Chvíli jsem ji prsty prozkoumávala a pak jsem uslyšela zakňourání...

s. 66 **9A** řešení viz obrázek:

START	rukoum	vázy	obilím	kanapeho	hraje na harmoniku
neřích	pastmi	báseň	povodněmi	mrkvím	leze po stěně
páčkami	hřibatech	sítí	vlastí	lavinám	sedí na křesle
morčatům	závějeji	hřištěm	obydlí	jahoda	visí na lustru
stoličkama	srdcím	mlékami	rameny	drápkám	odpočívá na kanapi

9B chybná slova: ~~stoličkama~~ stoličkami, ~~rukoum~~ rukám, ~~mlékami~~ mléky, ~~kanapeho~~ kanape, ~~drápkám~~ drápkům; **doplnění textu:** stoličku, drápky, rukama, mlékem, kanape

9C možné řešení: Svému **morčeti** (3. pád) říkám Akrobat. Akrobat se mnou rád **řádí** na **hřištích** (6. pád) na prolézačkách. Prolézačky s cvičicím morčetem jsou vždy **odměněny** **lavinou** (7. pád) smíchu. **10** řešení viz obrázek:

P	O	S	T	E	L	Í	CH	S	O	L	I
R	U	K	O	U	P	A	L	M	A	M	I
K	O	L	Y	L	E	T	A	D	L	E	CH
V	E	J	C	Í	CH	N	O	H	A	M	A
B	O	T	Á	CH	K	L	A	D	I	V	Y
N	O	T	A	M	I	P	Á	D	L	E	CH

tajenka: VTIP

s. 67 **11** pracuje se s texty b), c), e); **podtržené slovo:** vysvědčení; **slovo:** pohroma; **náhrada:** neštěstí/nadělení **12A** pracuje se s textem e); množné číslo: ženský rod (**děti**);

jednotné číslo: střední rod (*dítě*) **12B** možné řešení: Kamarádka vykulila **oči**. Nejspíš nemohla uvěřit vlastním **uším**. **13A** Do **kupé** (2) letí kupa dětí, celým **kupé** (7) cloumají, na okno v **kupé** (6) tváře lepí, z **kupé** (2) ven se koukají.

13B pracuje se s textem d); šodó, želé, kiwi

14 pracuje se s textem a); řešení viz obrázek:

K pěšinami	N olšemi	P břízamy <i>fi</i>
R chvíly <i>fi</i>	I poli	H škvírou
L aby <i>fi</i>	A krví	K opř <i>im</i>
F údolí	O rákosím	U skalamy <i>fi</i>
S vědomí	D síly <i>fi</i>	S únavy

odpověď: KNIHAFOSS

5. Nápady, vynálezy a podstatná jména všech rodů

s. 68 **1** c) **2** počet postav: tři; otázka: řečnická; řečnická otázka z úryvku: Není to jedno? **3** individuální řešení

s. 69 **4** a) 2; b) 7; c) 5; d) –; e) 4; f) –; g) 3; h) 8; i) 6; j) 1; nadpis: VRTULNÍK **5** a) ANO; b) ANO; c) NE; d) NE; tajenka – 2. řádek: LEVNĚJI **6** možné řešení: a) Jak se nazývají ty roztočené vějíře? b) Jak se toto zařízení nosí? c) Je součástí zařízení motor? **7** individuální řešení

s. 70 **8A** možné řešení: místnosti – pokoje (2. pád, stroj), tlačítko – knoflík/čudlík (4. pád, hrad), záře – paprsek (1. pád, hrad), tváře – obličej (2. pád, stroj), věc – předmět (4. pád, hrad), ránu – úder (4. pád, hrad), zaječením – křikem/vykřikem (7. pád, hrad), skoby – hřebíku (2. pád, hrad), mapu – plán/plánek (4. pád, hrad), stavení – dům (4. pád, hrad) 🐾 u čtyř (tmavé – tmavého, Světelná – Světelný, zasáhla – zasáhl, vyděsila – vyděsil) **8B** možné řešení: Děti utíkaly po **okraji** (6. pád) pole do nedalekého města. Tam zamířily k nejbližšímu **strážníkovi** (3. pád). „**Pane** (5. pád), pomozte nám!“

9A nepříteli (3), úmysly (1), psovi (3), otci (3), cíli (3), stromy (7), vozy (4) **9B** nepřátelé, úmyslu, psy, otcích, cíli, stromem, voze;

odpověď: ZRCADLA

s. 71 **10** pracuje se s textem a); řešení viz obrázek vpravo; tajenka: POPIS

11 pracuje se s textem c); kelímku, gumičky, konec, vody, vyklenutí, zvířata, rostliny (Pozn.: Je třeba najít

v nápovědě vždy dvojici slov se stejnými

vzory a vybrat to slovo, jehož „dvojník“ je vyznačen tučně.) **12** e)

13 pracuje se s textem d); slova: manžel, ředitel, člověk; věty – možné řešení: Manžely se obě dámy pyšnily. Zítra máme s oběma řediteli obchodní schůzku. Ráda se seznamuji s novými lidmi.

6. Chlapec, broskev a slovesa

s. 72 **1** a) ANO; b) NE; c) NE; d) ANO; e) ANO; tajenka: MALÝ MIZERA **2** slova: ovoce, strom, velikost, rychlost, chlapec, příbuzné; tajenka: NOSOROŽEC; řešení viz obrázek:

E	N	V	E	L	I	E	C
C	R	Y	CH	L	K	P	O
O	V	O	É	O	O	A	S
S	T	R	N	S	S	L	O
R	O	O	Z	T	T	CH	Ž
E	C	M	U	B	Í	Ř	P

s. 73 **3** platí: text je umělecký, próza, epický, skládá se z odstavců, obsahuje přirovnání, přímou řeč, tři postavy; tajenka: TAMTUDY (nezakroužkovaná slova: MUZIKÁL) **4** Bečková – jméno pro tlustou osobu – vřeštěla teta Bečková a máchala tlustýma rukama (Pozn.: Bečka je široká nádoba, sud, v přeneseném významu označuje tlustého člověka.); možné řešení: broskev – paní Sladká **5** a) NE; b) NE; c) ANO; tajenka: LONDYN; zapojení do textu O knize: v Londýně **6** pětílístek – možné řešení viz obrázek:

- Jakub
- malý zvědavý
- žasne raduje se směje se
- On má rád život.
- kamarád

vypravování – individuální řešení **7** titulek – možné řešení: Obří plody zaútočily; zpráva – individuální řešení

s. 74 8A pracuje se s textem e); **sloveso**: růst; **odvozená slovesa**: vyrůst, dorůst, zarůst, přerůst, odrůst, srůst, přirůst, nerůst, odrůst; **podstatná a přídavná jména**: dorost, zarůstání, srůst, odrosty, zarostlý, přerostlý, srostlý, přirostlý atd.

8B nerostl, růst, Narostly/Vyrostly, dorostl/ /narostl, přerostl, vyrostl, zarostla, přirostli/srostli

9 řešení viz tabulka:

Osoba	Jednotné číslo	Množné číslo
1.		
2.	běž drcneš	
3.	zaječela spadne	stáli upírali

komiks – možné řešení: 1. Rostu, zvětšuji se; 2. Vidíte to? Co budete dělat? 3. Ještě počkáme a pak ji sníme!

s. 75 10 pracuje se s textem e); **možné řešení:**

a) Viděli jsme Jakuba Tamtudyho, jak šel tamtudy k lesu. b) Řekněte Jakobovi Tamtudymu, aby se vydal tamtudy. **11** pracuje se s textem g); má původ, vzniká (Pozn.: Uvedené výrazy se do textu hodí, vyžadovaly by však větší změny, např. odkud pochází – kde má původ.)

12 pracuje se s textem a); Dozvěděli jsme se, se narodil, žil, si hrával, smál se, běhával, chodil, pozorovat **13** pracuje se s textem b); **řešení viz tabulka:**

Slovo z textu	křach	žuch	vřísk	žbluňk
Sloveso	praskla	spadla	zaječely	skočila
Osoba, číslo	3. os., č.j.	3. os., č.j.	3. os., č.mn.	3. os., č.j.

7. Ryby, rybáři a slovesný čas a způsob

s. 76 1 Mlčel **2A** b) **2B** přišel – b)

2C možné řešení:

Slíbil jsem té zlaté rybce,
že jí koupím míč,
ale když jsem s míčem přišel,
rybka byla pryč.

s. 77 3 1. Ryba je lapená; 2. Něco za něco; 3. Úlek; 4. Těžká volba; 5. Moje přání; 6. Příliš pozdě; **příjmení autora**: KRATOCHVÍL

4A překvapivé zakončení textu **4B** a);

příslolí – možné řešení: Lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše. **5 individuální řešení**

6 individuální řešení

s. 78 7 pracuje se s textem g); Žil, se podařilo, slíbila, splní, pustí, neoplývala, si přeje, touží, rozzlobilo, odplula, nespatriřil

8A pracuje se s textem b); VÍTALI BY – BYDLI – LISTOVALA – LAKUJE – JEZDILI BYCHOM – OMLUVIL SE; **nalezené sloveso**: VEZMI; **infinitiv**: VZÍT **8B** pracuje se s textem d); **řešení viz tabulka:**

Sloveso	Kód
chtěli byste	2-M-P
nespěcháš	2-J-O-P
vidím	1-J-O-P
spoléhali jsme	1-M-O-M
zatančíte si	2-M-O-B

9 pracuje se s úryvkem a texty a), d); **řešení viz tabulka:**

Podmínky pro sloveso	Sloveso	Písmeno
1 slabika, 1 obojetná souhláska	vrať	V
3 slabiky, množné číslo	označte	O
4 slabiky, 2 předpony	doobjednej	D
3 + 1 slabika, zvrtné	opatruj se	O
3 slabiky, 1 dlouhá samohláska	uklízej	U
1 slabika, 5 znaků, 4 hlásky	chtěj	CH

s. 79 10 1. j); 2. a); 3. h); 4. d); 5. g); 6. f);

odpověď: PAVOUK **11** pracuje se s textem h); šel bys, by zpívaly, vzal bys, Vzal bych, bychom šli

12 pracuje se s textem f); **řešení viz tabulka:**

Sloveso tvořící všechny časy	Sloveso tvořící minulé a budoucí čas
váže	přiváže
plní	splní
slouží	poslouží

shrnutí: časů, přítomný čas / čas přítomný, příbuzných, předponou

8. Rostliny, mravenci a věta jednoduchá

s. 80 1 b) **2A** a) mravenci; b) mravenci; c) kusadla a kyseliny; d) žirafy

s. 81 2B býložravá tlama = kopyta = žirafa

3 možné řešení: zvuk, který vydává vítr v prokousaném dřevu **4** a) ?; b) ?; c) ☺; d) ☺;

e) ?; f) ☹; g) ☺ **5A** čtenářům předal zajímavé informace; v dětské encyklopedii; **jméno:** FERDA

5B **možné řešení:** pes Fík, králík Bobek, opice Žofka, medvídek Pú, kocour Modroočko

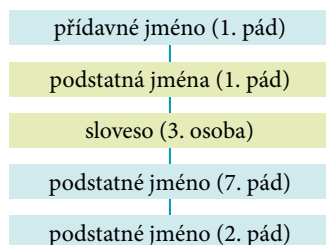
5C **první otázka:** c); **rozhovor – individuální řešení**

s. 82 **6** **věty:** podmět nevyjádřený + přísudek rozvitý: Tak si pořídila armádu.; podmět rozvitý + přísudek rozvitý: To aby se jim do sousedství nenastěhoval cizí kmen.; **změna podmětu:**

a) akácie; b) **možné řešení:** chytrá akácie;

c) **možné řešení:** akácie a růže **7** pracuje se s textem d); a) NE; b) NE; c) ANO; d) NE;

e) ANO; **slova:** DÍTĚ, ÚSPORA; **doplnění textu:** děti, říkaly, padly, úspory **8A** pracuje se s textem c); **řešení viz obrázek:**

8B **možné řešení:** Moudré knihy, slovníky a encyklopedie jsou pramenem moudrosti.

8C **možné řešení:** Naklíčené boby, jetel nebo zelí obsahují vitaminy.

s. 83 **9** pracuje se s textem a); **možné řešení viz tabulka:**

Tvar	Základní skladební dvojice
2-J-S	mraveniště se zmenšila
2-J-MŽ	lidé se změnil
4-J-Ž	velikosti se zmenšily
	tresty se změnil

10 Dva bratři šli v neděli na výlet. Cestou sbíraly houby. Hříbky rostly téměř na každém kroku. **Košíky/Tašky** obou kluků byly brzy plné. U cesty pak chlapci objevili velké mraveniště. Mravenci běhaly kolem sem a tam. Náhle se přihnaly černé mraky. Ohromné **proudy** /**provazy/kapky** vody mravence zahnal. Ani kluci nečekali a vzaly nohy na ramena.

11 pracuje se s textem f); **řešení viz tabulka:**

Několikanásobný podmět		Koncovka příčestí
Ž + Ž	babička a maminka	-y
Ž + MŽ	Katka a Michal	-i
MŽ + MŽ	tatínek a děda	-i
MŽ + S	pes i kotě	-i
Mn + MŽ	čumáček a Michal	-i
Mn + S	prst a varování	-y
S + S	kotě a štěně	-y

shrnutí: několikanásobného, životného

9. Zločiny a souvěti

s. 84 **1** **doplnění slov:** Román, autorka, epické, čtenáře, postavy, Spisovatelku; **tajenka:** PÁD Ž VYSKY; **upravená tajenka:** PÁD Z VÝŠKY

s. 85 **2** d) **3** 1. holčička; 2. výčepní; 3. Malínský; 4. kluk, 5. Tiersch; **tajenka:** SUKNI

4 **řešení viz tabulka:**

hnal se	jako	šilenec	SY
zelenej	jako	sedma	VĚ
utíkala	jako	smyslů zbavená	VLA
chudý	jako	kostelní myš	ŘA
cítit se	jako	ryba ve vodě	PLA
bledý	jako	stěna	TMA

(Pozn.: Přirovnání „zelenej jako sedma“ čerpá z karetní hry – sedma označuje hodnotu karty /kartu se sedmi znaky/, zelená její barvu.); **tajenka:**

TMAVÉ VLASY **5** a) NE; b) NE; c) ANO; d) ANO; **tajenka:** PLEŠ **6** **označení vraha viz obrázek:**

popis – individuální řešení **7** **individuální řešení**

s. 86 **8** **větné celky:** 1-2-2 (věty jednoduché: Komisař vyšel..., Jen velká...; souvěti: Dívčino tělo..., V šerém...); 3-3-3 (věty jednoduché: Výčepní Lieberbaum..., Vůbec nejzásadněji..., Ale přikyvovat...; souvěti: Zásadně souhlasil..., Někteří z nich..., Co se týkalo...)

9 pracuje se s texty c), e), h), i); **označení hvězdičkou:** c), e), h); **doplnění textu:** 4, 4, 3, 1

10A dvojice spojovacích výrazů: ačkoli – třebaže, avšak – ale, nebo – či, jestli – zda, a – i; **zbývající spojovací výrazy:** protože, která; **řešení viz obrázek (zbývající spojovací výrazy jsou v obrázku podbarveny modře):**

T	K	T	E	R	Á	I
Ř	K	I	Ž	Z	N	Ě
E	A	L	O	D	E	Š
B	Š	O	T	A	B	T
A	V	K	O	E	O	L
Ž	A	Č	R	L	A	Č
E	T	A	P	A	T	Č

10B pracuje se s textem g); **souvětí:**

Daktyloskopie je nauka o kožních liniích na prstech, dlaních a ploskách nohou, která se využívá v kriminalistice k identifikaci osob, protože průběh těchto linií je u každého člověka jedinečný; **vzorec souvětí:** V1, která V2, protože V3. **10C** pracuje se s textem d); b)

11A „Všimla jsem si,“ vzrušeně líčila prادلena Mydlinková, „že se kolem toho místa motal vysoký chlap.“ **11B** pracuje se s textem f); **možné řešení:** „Říkáte, že byste mohli přísahat, že měl pachatel na hlavě cylindr?“

s. 87 **12** pracuje se s textem h); **možné řešení: slova:** čin, zločinec; **souvětí:**

Chladnokrevný **zločinec** uvedl, že jeho krutý **čin** byl spravedlivou odplatou zavražděnému.

13 Přestože, vyslechli, které, vedly, aby, neopakovaly, a, cítili **14** **možné řešení:**

a) Detektivové důkladně **vyslechli, co** přítomné osoby včera **cítily** ve vzduchu. b) **Protože** kluci ze zásady nikdy **neopakovali** stejnou trasu, **vedly** jejich kroky často do neznáma. **15** **písmena:** Č, P, M, P, N, C, P; **jméno:** COLOMBO – posun o jedno písmeno dopředu (Pozn.: Jedná se o tzv. Caesarovu šifru. Její princip je založen na tom, že všechna písmena zprávy jsou během šifrování zaměněna za písmeno, které se abecedně nachází o pevně určený počet míst dále.)

10. Vesmír a závěrečné opakování

s. 88 **1A** **podtržená slova:** modře – bodů, svět, obrazců, vesmír, člověk, Vědci, roků, výbuchu, třesk, měsíce, čas, Kus; červeně – oblohu, hvězd, noci, hlavou, roli, galaxie, planety, energii, Země, rostlinami; zeleně – nebi, okem, souhvězdí, Lidstvo, zvířaty; **tabulka viz obrázek:**

Rod mužský	pán:	hrad:	muž:	stroj:
Rod ženský	žena:	růže:	píseň:	kost:
Rod střední	město:	moře:	kuře:	stavení:

nejčastěji zastoupené vzory: hrad, žena, město; **zakroužkovaná slova:** oblohu, hvězd, okem, bodů, hlavou, svět, Lidstvo, vesmír, roků, výbuchu, třesk, planety, čas, rostlinami, Kus; **osmisměrka viz obrázek:**

A	D	Z	Ě	V	H	M	K
L	V	Y	B	U	CH	N	H
O	V	T	S	D	I	L	O
É	Č	Ě	N	L	A	K	L
Á	O	V	T	V	D	Š	B
K	K	Š	A	R	Č	E	O
O	O	U	Á	A	H	R	D
K	I	M	E	V	T	A	

tajenka: MLÉČNÁ DRÁHA; **doplnění do textu:**

Mléčné dráhy **1B** **chybějící slovo:** planeta; **sloveso:** představme si – 1. osoba, číslo množné, způsob rozkazovací **1C** **infinitiv:** před-stav-it (si); **slova příbuzná – možné řešení:** výstava, zastavit, postavený **1D** **doplnění čárek:** Vědci zpravidla věří, že se zrodil před téměř čtrnácti miliardami roků po obrovském výbuchu, který se označuje jako velký třesk.; **spojovací výrazy:** že – spojka, který – zájmeno **1E** **možné řešení:** Slyšel jsem, že na hvězdárně bude **výstava** o vesmíru, která nemá ve světě obdoby.

s. 89 **2A** a) dýchal by; b) snídali jsme; c) zprávy; d) nedívej se; e) kůží; f) kotlů; g) vzletli bychom; h) žokejové; i) sněhulákovi; j) rozběhnou se; k) poupata; l) prohráváš; **tajenka:** ASTRONOMICKÝ **2B** **možné řešení:** Po případném vítězství by se sportovní fotografové určitě předháněli, aby získali nejlepší snímek letošního šampiona.

3A Hvězdu si představme jako objemnou žhnoucí kouli plynu. Skupiny hvězd vytvořily galaxie, které připomínají rozsáhlá osvětlená města. Nejbližší znám k nám je Slunce, vzdálené 150 milionů kilometrů. Je to zcela zcela obyčejná, malá, středně teplá hvězda. Spolu se Zemí kolem něj neúnavně obíhají planety a jiné objekty sluneční soustavy, které se na jeho oběžné dráze udržují vlivem gravitační síly. Slunce je zdrojem tepla a světla. Nebýt Slunce, uschly by rostliny, vyhynula zvířata, zemřeli lidé. Slunce – hvězda středního věku, doba svitu ještě pět miliard let.

3B možné řešení: Slunce považujeme za hvězdu středního věku, která bude svítit ještě pět miliard let.

s. 90 **4A** řešení viz cesta vyznačená na obrázku oranžovými políčky:

	Merkur	Venuše	Země	Mars	Jupiter	Saturn	Uran	Neptun
výhnout se	Ohřívá	holí	krizí	zábradlí	člív	ředitel	křoví	vsí
zabývat se	psí	dětmí	pytlí	královí	drahokamí	tělesí	lesí	známkamí
cenit si	výchoví	vítězství	polí	chválí	vází	medailí	přátelství	solí
uvidět	Italí	zlatnictví	hradby	žirafí	dříví	tabulí	domí	pštrosí
povídat o	nebí	přítelem	rolí	královí	počasí	bohatství	krví	kaší
to jsou	svatbí	vtipí	polesí	červí	směsí	bozí	problémí	Francouzí

největší planeta: Jupiter

4B možné řešení: Líní červi se raději vyhnou řediteli červí školy. Šokovaní bozi uviděli žirafy nakukující do nebe.

4C řešení viz cesta vyznačená červenou linkou na obrázku u úlohy 4A; odpověď: Merkur

5 a) svátek – není příbuzné s ostatními; b) jenž – je ohebné; c) oběm – obsahuje pravopisnou chybu; d) pod houbí – není tu předložka, ale chybně zapsaná předpona; e) vzzletný – ve skutečnosti neobsahuje skupinu souhlásek zz; písmena: T, E, Ě, D, V; jméno planety: DEVĚT

s. 91 **6A** Děti zjistily, že planety (včetně Země) vznikly asi před 4,6 miliardy let. Napsaly si: Země napřipomíná kamennou kouli, ale tvoří ji různé vrstvy: Uprostřed žhavé kovové jádro, na povrchu tenká kůra tvořící světadily. Každých 24 hodin se vyotočí kolem své osy, proto udochází ke střídání dne a noci. Okolo Slunce proběhne za 365 dní, což dopřispívá ke změnám ročních období. Vědci zatím žádnou jinou planetu, na níž by existovaly živé organismy, neobjevili. Pro život Zemi předurčily tři základní podmínky: ideální vzdálenost od Slunce, nezbytný kyslík a životadárné oceány. **6B** a) možné řešení: na níž by existovali živí obyvatelé; b) na níž existují živé organismy **7A** doplnění koncovek: a) triumfovaly; b) vyslali, zabily; c) zamířily, šileli, otiskly; d) začaly; e) přistála, objevily, mohli; f) neskončila, převzali; řazení událostí: říjen 1957 – d), listopad 1957 – b), duben 1961 – a), únor 1962 – f), červenec 1969 – c), leden 2004 – e) **7B** letopočet: 2103 (A – vypuštěním, prvenství; B – by mohli; D – Lidé šileli..., To na Marsu..., Ani po Gagarinovi...); souvětí – možné řešení: Obrovskou senzaci vyvolala vesmírná expedice Ufon, když na neznámé planetce mezi Marsem a Jupiterem objevila tajemné medúzy, které hovoří lidskou řečí.

11. Hrátky s jazykem

s. 92 **1** Naši milí rodiče nám přichystali překvapení! V létě pojedeme do Bulharska k moři. Odjíždíme hned první den prázdnin. Už se moc těším/těšíme. Snad nám vyjde počasí.

2 **možné řešení:** makovice, dvacetikoruny, padesátikoruny, mateřídoušky, několikanásobný

3 **a)** KUKAČKA; **b)** KAKADU; **c)** MADAM;

d) KARAOKE **4** **a)** KASTELÁN;

b) PODNIKATELKA; **c)** VOLEJBALISTA;

d) SPISOVATEL **5** **1. c)** – nemá uprostřed o;

2. c) – sice začíná na h, ale uprostřed slova není b;

3. a) – neobsahuje skupinu *ost*; **4. d)** – není to slovo složené obsahující číselnou složku

 málo **6** **možné řešení:** **a)** TRUHLA

(Pozn.: Z předchozího slova se vynechá první písmeno a nové slovo začíná

na následující čtyři písmena.); **b)** ATOM (Pozn.: Nové slovo začíná

na poslední tři písmena předchozího slova, řazené odzadu.);

c) LOUPEŽNÍK (Pozn.: Nové tříslabičné slovo začíná na prostřední

slabiku slova předchozího.); **d)** KAPITOLA (Pozn.: Nové slovo začíná

na poslední slabiku slova předchozího.)

s. 93 **7** **možné řešení:** **a)** myš, šle, kel, kly,

my, ne, len, klan, klam, lem, lak, kal, keš, šel, šla,

šly, šnek, šlak, mašle, kaše, kašel, kašle, Lenka,

Nela, Ela; **b)** noc, kolo, vlk, vlci, co, ne, lev, lvi,

vlek, nok, kilo, kino, klon, ocel, clo, klec, klece,

ven, konec, konce, konev, konve, lok, loni, vloni,

no, on, ono, oni **8A** **a)** POLEDNICE;

b) MUCHOMŮRKA; **c)** NÁSOBILKA;

d) BATOH **8B** **možné řešení:** **a)** KRUŽNICE –

R – NIC + L; **b)** KAVÁRNA – A – NA + D;

c) TROSEČNÍK – SEČ + J + ÚHEL

9 **možné řešení:** **a)** MOST – KOST – KOSA –

VOSA – VODA; **b)** BOTA – ROTA – ROSA –

RASA – KASA; **c)** PRST – PRUT – PRUH –

DRUH – DLUH; **d)** ŽÁBA – BÁBA – BÁRA –

KÁRA – KŮRA; **e)** PETR – METR – META –

TETA – TÁTA; **f)** HROT – HRST – HOST –

MOST – MAST **10** **a)** LOV; **b)** BRA; **c)** HLE;

d) OUK; **e)** VOD; **f)** ZEL **11** PÁRAT (Nemá

nic společného s věcným významem slova *pára*.)

s. 94 **12** **a)** ŽRALOK; **b)** JEZEVEC;

c) LENOCHOD; **d)** STONOŽKA; **e)** DIKOBRAZ;

f) DELFÍN **13A** **a)** KOPRETINA;

b) CHRYSANTÉMA; **c)** KONVALINKA

13B **možné řešení:** **a)** RÁNO-CEL;

b) SEDMI-FEŠANDA; **c)** TULI-MUŽ

14A **d)** – slovo v prostředním sloupci je složeno z prvních slabik slov v pravém a levém sloupci

14B **f)** slovo v prostředním řádku je složeno z první slabiky slova v horním řádku a poslední slabiky slova ve spodním řádku **15** **a)** TŘEBOŇ, třeboňský kapr; **b)** SEDLČANY, sedlčanský hermelín; **c)** OLOMOUC, olomoucké tvarůžky; **d)** PARDUBICE, pardubický perník

16 **a)** psisko – hanlivé; **b)** počítač – spisovné;

c) letní – není příbuzné s ostatními slovy (souvisí s létem, nikoli s létáním); **d)** navštívit – nemá

předponu **17** **c)** (vztah samice – mládě)

s. 95 **18** **d)** (vztah přírodní – umělé)

19 **c)** **20** **c)** **21** **a)** granát; **b)** stolička;

c) hvězda; **d)** lopatka **22** zvíře / přechod

pro chodce – *zebra*; nádoba na smažení / část

těla – *pánev*; část těla / past – *oko*; houba/zvíře –

liška **23A** **a)** rysů; **b)** raketa; **c)** losy; **d)** roli

23B **a)** začervenalo; **b)** splaskl; **c)** roztočilo

24 **1. b); 2. b)**

s. 96 **25** **a)** strom (vztah podrázenosti

a nadřazenosti); **b)** usmívající se / usměvavý (slova

opačného významu); **c)** hloubavý/přemítavý (slova

podobného významu) **26A** **a)** ANO; **b)** NE;

c) NE; **d)** ANO; **e)** NE; **f)** NE; **g)** ANO; **h)** NE;

i) ANO; **j)** NE; **k)** NE; **l)** ANO; **m)** ANO; **tajenka:**

SLEPÝŠ NENÍ HAD; **tajenka z nepoužitých**

písmen: ŽELVA JE PLAZEM (Obě věty jsou

pravdivé.) **26B** **a)** SLEPÝŠ PATŘÍ

K JEŠTĚRKÁM. **b)** ŽELVY JSOU PODTŘÍDOU

PLAZŮ. **27A** **a)** vata; **b)** Kanada; **c)** předložka;

d) postřík

s. 97 **27B** **možné řešení viz obrázky**

a) zpět **b)** podpatek **c)** ves

d) utři **e)** zastávka **f)** kosmos

z5 **PAT** **SE**

u3 **KASTÁV** **k8os**

 možné řešení: opět, podmínka, nadávat (Pozn.:

Obecně by mělo jít o slova, která v sobě zahrnují názvy číslic nebo začínají předponou vyjadřující pozici vůči něčemu.) **28A a) had; b) 0**

(Pozn.: Může jít o domácí podoby ženských jmen Pavlína, Michaela, Karolína.); **c) ne** (Pozn.: Může jít o pana Stanislava i paní Stanislavu.)

28B a) hordy nepřátel / nepřátelé; b) moucha; c) jeden člověk **29 1. a) Myši něco kousaly pomocí svých zubů. b) Myši byly kousány něčími zuby. 2. a) Nějaké ženy zahrnuly jinou ženu množstvím dárků. b) Množství dárků ji zahrnulo. 3. a) Zvuk zvonku byl přerušen hlasitým křikem. b) Hlasitý křik byl přerušen zvukem zvonku.**

 možné řešení: Rusko porazilo Švédsko.

s. 98 30 individuální řešení zájmena – je jich omezený počet a žádné na P mezi nimi není

31A a) (být) páté kolo u vozu; b) Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. c) (být) všemi mastmi mazaný; d) sedět si na uších **31B a) být zbytečný; b) Pokud se někdo chová špatně k jiným, tak se i ostatní budou špatně chovat k němu. c) být chytrý, vynalézavý; d) neposlouchat, nedávat pozor** **32 a) Jednou dírou tam a dvěma ven. kalhoty; b) Z jedné chodby do pěti chodbiček. rukavice; c) Pohyblivý domeček funguje bez koleček. Bez okýnek, bez dveří, po nožičce si jezdí. hlemýžď**

Použité zdroje

Úryvky z dětské literatury:

DAHL, Roald. *Jakub a obří broskev*. Přel. Jaroslav Kořán a Pavel Šrut. 2. vyd. Praha: Knižní klub, 2016. ISBN 978-80-242-5292-6.

DVOŘÁK, Jiří. *Rostlinopis: Podivuhodné pravdy a výmysly ze zeleného světa*. 1. vyd. Praha: Baobab, 2012. ISBN 978-80-87060-62-9.

KRATOCHVÍL, Miloš. *Pes nám spadla: Bláznivé básničky*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2690-1.

KROLUPEROVÁ, Daniela. *Zločin na Starém Městě pražském*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03792-9.

MÍKOVÁ, Marka. *Škvíry*. 1. vyd. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1311-2.

PEROUTKOVÁ, Ivana. *Strašidelné prázdniny*. 1. vyd. Praha: Albatros, 2014. ISBN 978-80-00-03622-9.

SUTCLIFFE, William. *Cirkus zlodějů a tombola zkázy*. Přel. Vratislav Kadlec. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2015. ISBN 978-80-204-3493-7.

WEINER, Ellis. *Templetonovic dvojčata: Kniha 1, Templetonovic dvojčata mají nápad*. Přel. Martin Pokorný. 1. vyd. Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03120-0.

Informační zdroje:

Broskev. *Prameny zdraví* [online]. 21. 1. 2009 [cit. 4. 8. 2017]. Dostupné z: <https://www.magazinzdravi.cz/broskev>

Daktyloskopie. *Wikipedie* [online]. 17. 9. 2017 [cit. 7. 11. 2017]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Daktyloskopie>

DRAHNÝ, Stanislav. 7 českých vynálezů: Od lodního šroubu ke kontaktním čočkám. *Abc* [online]. 8. 8. 2011 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <http://www.abicko.cz/clanek/prec-tsi-technika/10951/7-ceskych-vynalezu-od-lodniho-sroubu-ke-kontaktnim-cockam.html>

EISLEROVÁ, Jana. *Jedna dvě, Honza jde: Nejkrásnější česká říkadla, hádanky, písničky, rozpočítadla a koledy*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2003. ISBN 80-7200-816-1.

Forenzní chemie na stopě zločinu: Otisky prstů. *Skaut*. Praha: Tiskové a distribuční centrum Junáka, 2017, roč. 60, č. 1. ISSN 1211-5231.

GRETLER, Thomas. *Encyklopedie mladého rybáře*. Přel. Arnošt Kielar. Praha: Ottovo nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-7360-481-3.

Mravenčí polepšovna. *Česko-slovenská filmová databáze* [online]. © 2001–2018 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/186000-mraven-ci-polepsovna/prehled>

Mravenec lesní. *Oko* [online]. [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <http://oko.yin.cz/12/mravenec-lesni>

Nalezení mince. *Kouzla a triky pro všechny kouzelníky* [online]. [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <http://www.kouzlaatriky.jex.cz/menu/ostatni-triky/triky-s-minci/nalezeni-mince>

Podvodní lupa. *Šikulové* [online]. 10. 11. 2011 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <https://decko.ceskatelevize.cz/sikulove/navod?id=540>

Pověsti o Bílé paní. *Státní hrad a zámek Český Krumlov* [online]. © 2006–2007 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: http://www.castle.ckrumlov.cz/docs/cz/zamek_o_inf_bilpan.xml

Tančící dům. *Wikipedie* [online]. 7. 9. 2017 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Tančící_dům

UHLÍŘ, Jaroslav a SVĚRÁK, Zdeněk. Mravenčí ukolébavka. *Karaoketexty* [online]. © 2017 [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <http://www.karaoketexty.cz/texty-pisni/uhlir-jaroslav-a-sverak-zdenek/mraven-ci-ukolebavka-55208>

Vtipy pro děti. *Vtipy.org* [online]. [cit. 5. 11. 2017]. Dostupné z: <http://vtipy.org/vtipy-pro-deti>

ZÍTKOVÁ, Jitka. Krolupperová, Daniela. *Zločin na Starém Městě pražském*. *iLiteratura.cz* [online]. 5. 2. 2015 [cit. 20. 1. 2018]. Dostupné z: <http://www.iliteratura.cz/Clanek/34311/-krolupperova-daniela-zlocin-na-starem-meste-prazskem>

Fotografie:

© Can Stock Photo / zooom

© Profimedia